

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

جمهوری اسلامی ایران
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

بسمه تعالی
معاونت آموزش
دفتر طرح و برنامه های درسی

استاندارد آموزش شغل

عنوان آموزش شغل
سازنده کلاه نمدی
(کلاه مالی)

گروه شغلی
صنایع دستی (بافت)

کد ملی آموزش شغل

۷۳۱۸-۷۵-۰۰۵-۱

تاریخ تدوین استاندارد: ۹۳/۶/۱

نظارت بر تدوین محتوا و تصویب : دفتر طرح و برنامه های درسی

کد ملی شناسایی آموزش شغل: ۷۳۱۸-۷۵-۰۰۵-۱

اعضاء کمیسیون تخصصی برنامه ریزی درسی رشته صنایع دستی (بافت) :
-سپهילה عبدلی کارشناس ارشد صنایع دستی
-بهشته نصیری راد کارشناس صنایع و کارشناس ارشد مرمت آثار تاریخی
-صنم ایوزیان کارشناس ارشد صنایع دستی
-صدیقه رضاخواه رییس گروه صنایع دستی و هنر

حوزه های حرفه ای و تخصصی همکار برای تدوین استاندارد آموزش شغل :
- اداره کل فنی و حرفه ای استان گلستان
-

فرآیند اصلاح و بازنگری :
-دفتر طرح و برنامه های درسی
-

آدرس دفتر طرح و برنامه های درسی

تهران - خیابان آزادی ، خیابان خوش شمالی ، نبش خیابان نصرت ، ساختمان شماره ۲ ، سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور ، پلاک

۹۷

تلفن ۹ - ۶۶۵۶۹۹۰۰

دورنگار ۶۶۹۴۴۱۱۷

آدرس الکترونیکی : Barnamehdarci @ yahoo.co

تئیه کنندگان استاندارد آموزش شغل شایستگی

ردیف	نام و نام خانوادگی	آخرین مدرک تحصیلی	رشته تحصیلی	شغل و سمت	سابقه کار مرتبط	آدرس ، تلفن و ایمیل
۱	نسرین محمدحسینی	فوق لیسانس	تکنولوژی آموزشی	کارشناس آموزش	۲ سال	تلفن ثابت : ۰۲۲۶۸۱۹۸-۱۷۱ تلفن همراه : ۰۹۱۲۴۴۹۶۷۴۶ ایمیل : آدرس :
۲	علیرضا کوثری	---	-----	شاغل کارگاه بافندگی نمد	۱۰ سال	تلفن ثابت : ۰۱۷۳۶۲۲۷۹۹۶ تلفن همراه : ۰۹۱۱۲۷۰۰۶۱۸ ایمیل : آدرس :
۳	سید حسن نصیری	فوق دیپلم	صنایع دستی	کاشناس صنایع دستی	۵ سال	تلفن ثابت : ----- تلفن همراه : ۰۹۳۵۳۵۵۶۵۸۴ ایمیل : آدرس :
۴	عبدالعارف شجاعی	فوق لیسانس	مدیریت آموزشی	کارشناس آموزش		تلفن ثابت : ۰۱۷۱۲۳۳۰۷۶۸ تلفن همراه : ۰۹۱۱۲۷۴۳۴۲۹ ایمیل : آدرس :
۵	فرهاد شادکام	کارشناسی	فیزیک	کارشناس پژوهش و برنامه ریزی	۱۲ سال	تلفن ثابت : ۰۱۷۱۲۲۲۷۵۷۹ تلفن همراه : ۰۹۱۱۹۷۱۰۲۸۶ ایمیل : آدرس : گرگان بلوار حسام اداره کل آموزش فنی و حرفه ای گلستان
۶	آرمین کاظمی طلاچی	کارشناسی ارشد	مهندسی مواد	کارشناس آموزش	۲ سال	تلفن ثابت : ۰۱۷۱۲۲۲۷۵۷۹ تلفن همراه : ۰۹۱۱۱۷۱۶۰۰۱ ایمیل : آدرس : گرگان بلوار حسام اداره کل آموزش فنی و حرفه ای گلستان
۷	سید ابوالفضل هاشمی	کارشناس	مهندسی صنایع	کارشناس سیستم	۲ سال	تلفن ثابت : ۰۱۷۱۲۲۲۸۹۸۴ تلفن همراه : ۰۹۱۲۶۱۴۲۲۰۱ ایمیل : آدرس : گرگان

تعاریف :

استاندارد شغل :

مشخصات شایستگی ها و توانمندی های مورد نیاز برای عملکرد موثر در محیط کار را گویند در بعضی از موارد استاندارد حرفه ای نیز گفته می شود.

استاندارد آموزش :

نقشه‌ی یادگیری برای رسیدن به شایستگی های موجود در استاندارد شغل .

نام یک شغل :

به مجموعه ای از وظایف و توانمندی های خاص که از یک شخص در سطح مورد نظر انتظار می رود اطلاق می شود .

شرح شغل :

بیانیه ای شامل مهم ترین عناصر یک شغل از قبیل جایگاه یا عنوان شغل ، کارها ارتباط شغل با مشاغل دیگر در یک حوزه شغلی ، مسئولیت ها ، شرایط کاری و استاندارد عملکرد مورد نیاز شغل .

طول دوره آموزش :

حداقل زمان و جلسات مورد نیاز برای رسیدن به یک استاندارد آموزشی .

ویژگی کارآموز ورودی :

حداقل شایستگی ها و توانایی هایی که از یک کارآموز در هنگام ورود به دوره آموزش انتظار می رود .

کارورزی:

کارورزی صرفاً در مشاغلی است که بعد از آموزش نظری یا همگام با آن آموزش عملی به صورت محدود یا با ماکت صورت می گیرد و ضرورت دارد که در آن مشاغل خاص محیط واقعی برای مدتی تعریف شده تجربه شود.(مانند آموزش یک شایستگی که فرد در محل آموزش به صورت تئوریک با استفاده از عکس می آموزد و ضرورت دارد مدتی در یک مکان واقعی آموزش عملی ببیند و شامل بسیاری از مشاغل نمی گردد.)

ارزشیابی :

فرآیند جمع آوری شواهد و قضاوت در مورد آنکه یک شایستگی بدست آمده است یا خیر ، که شامل سه بخش عملی ، کتبی عملی و اخلاق حرفه‌ای خواهد بود .

صلاحیت حرفه ای مربیان :

حداقل توانمندی های آموزشی و حرفه ای که از مربیان دوره آموزش استاندارد انتظار می رود .

شایستگی :

توانایی انجام کار در محیط ها و شرایط گوناگون به طور موثر و کارا برابر استاندارد .

دانش :

حداقل مجموعه ای از معلومات نظری و توانمندی های ذهنی لازم برای رسیدن به یک شایستگی یا توانایی . که می تواند شامل علوم پایه (ریاضی ، فیزیک ، شیمی ، زیست شناسی) ، تکنولوژی و زبان فنی باشد .

مهارت :

حداقل هماهنگی بین ذهن و جسم برای رسیدن به یک توانمندی یا شایستگی . معمولاً به مهارت های عملی ارجاع می شود .

نگرش :

مجموعه ای از رفتارهای عاطفی که برای شایستگی در یک کار مورد نیاز است و شامل مهارت های غیر فنی و اخلاق حرفه ای می باشد .

ایمنی :

مواردی است که عدم یا انجام ندادن صحیح آن موجب بروز حوادث و خطرات در محیط کار می شود .

توجهات زیست محیطی :

ملاحظات است که در هر شغل باید رعایت و عمل شود که کمترین آسیب به محیط زیست وارد گردد.

نام استاندارد آموزش شغل :	
سازنده کلاه نمدی (کلاه مالی)	
شرح استاندارد آموزش شغل :	
سازنده کلاه نمدی یکی از مشاغل مربوط به صنایع دستی (بافت) می باشد که با شایستگی هایی از قبیل آماده سازی پشم، رنگرزی پشم، ساخت قالب مخصوص کلاه ، آماده سازی کلاه، تکمیل و پرداخت نهایی کار را در بر می گیرد. در ضمن این شغل با مشاغلی از قبیل دامداری ، فروشندگان صنایع دستی ، تهیه کنندگان پشم ، فروشندگان مواد اولیه در ارتباط است.	
ویژگی های کارآموز ورودی :	
حداقل میزان تحصیلات : دیپلم حداقل توانایی جسمی و ذهنی : سلامتی کامل جسمانی و روانی مهارت های پیش نیاز : ندارد	
طول دوره آموزش :	
طول دوره آموزش	: ۱۴۰ ساعت
- زمان آموزش نظری	: ۳۶ ساعت
- زمان آموزش عملی	: ۱۰۴ ساعت
- زمان کارورزی	: - ساعت
- زمان پروژه	: - ساعت
بودجه بندی ارزشیابی (به درصد)	
- کتبی :	۲۵%
- عملی :	۶۵%
- اخلاق حرفه ای :	۱۰%
صلاحیت های حرفه ای مربیان :	
فوق دیپلم صنایع دستی با ۲ سال سابقه کار مرتبط دیپلم متوسطه با ۵ سال سابقه کار مرتبط	

* تعریف دقیق استاندارد (اصطلاحی) :

سازنده کلاه نمدی (کلاه مالی) کسی است که کلاهی را با ورز دادن پشم یا کرک بر روی قالبی چوبی به اندازه سر انسان تهیه می کند.

* اصطلاح انگلیسی استاندارد (و اصطلاحات مشابه جهانی) :

Felt hat weaver

* مهم ترین استانداردها و رشته های مرتبط با این استاندارد :

نمد مال

* جایگاه استاندارد شغلی از جهت آسیب شناسی و سطح سختی کار :

الف : جزو مشاغل عادی و کم آسیب طبق سند و مرجع

ب : جزو مشاغل نسبتاً سخت طبق سند و مرجع

ج : جزو مشاغل سخت و زیان آور طبق سند و مرجع

د : نیاز به استعلام از وزارت کار

استاندارد آموزش شغل

– شایستگی‌ها

ردیف	عناوین
۱	آماده سازی پشم
۲	رنگرزی پشم
۳	ساخت قالب مخصوص کلاه
۴	آماده سازی کلاه
۵	تکمیل و پرداخت نهایی کار
۶	
۷	
۸	
۹	
۱۰	
۱۱	
۱۲	
۱۳	
۱۴	
۱۵	

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان :
	جمع	عملی	نظری	-آماده سازی پشم
	۲۶	۲۰	۶	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
<ul style="list-style-type: none"> - انواع الیاف (کرک مو پشم) - انواع پشم (پاییزه-بهاره و قسمتهای مختلف بدن حیوان) - قیچی - برس - شانه - زیر انداز - مواد شوینده - طناب - کمان مشته - دستگاه حلاجی سنتی - ظرف برای شستشو - دماسنج - ترکه چوبی <p>منابع : آموزش هنر قالیبافی، نیرومند</p>	۱	۱	۱	<p>دانش :</p> <ul style="list-style-type: none"> - انواع الیاف (کرک، مو، پشم) - انواع پشم (بهاره، پاییزه و قسمتهای مختلف بدن حیوان) و ویژگیهای آن - ساختار پشم - روش های پشم چینی (قیچی دستی، ماشین های برقی) - نحوه آماده سازی پشم (شستشو ، خشک کردن، حلاجی)
<ul style="list-style-type: none"> - دستگاہ حلاجی سنتی - ظرف برای شستشو - دماسنج - ترکه چوبی <p>منابع : آموزش هنر قالیبافی، نیرومند</p>	۶	۶	۸	<p>مهارت :</p> <ul style="list-style-type: none"> - پشم چینی - شستن و خشک کردن پشم - حلاجی پشم
<ul style="list-style-type: none"> - دستگاہ حلاجی سنتی - ظرف برای شستشو - دماسنج - ترکه چوبی <p>منابع : آموزش هنر قالیبافی، نیرومند</p>	نگرش :			<p>-دقت در تهیه چشم مرغوب و مناسب</p> <p>ایمنی و بهداشت :</p> <p>-استفاده از دستکش و ماسک در حین چیدن پشم</p>
<ul style="list-style-type: none"> - دستگاہ حلاجی سنتی - ظرف برای شستشو - دماسنج - ترکه چوبی <p>منابع : آموزش هنر قالیبافی، نیرومند</p>	توجهات زیست محیطی :			<p>-</p>

استاندارد آموزش
- برگی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان :	
	جمع	عملی	نظری	-رنگری پشم	
	۳۵	۲۵	۱۰		
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط				
<ul style="list-style-type: none"> - انواع رنگ طبیعی: - (روناس، پوست گردو، برگ مو، پوست انار، بزغنج، نیل، زعفران، توت سیاه، گندل، سماق، وسمه، اسپرک آلبالو) - انواع رنگ جانوری: - قرمز دانه - انواع رنگ معدنی: - (اکسید آهن، اکسیدسرب) - دیگ - اجاق - کبریت - آب - طناب - زیرانداز - انواع دندانه : - (دندانه نباتی - دندانه معدنی) منابع : آموزش هنر قالیافی، نیرومند - جزوه آموزشی - رنگری سنتی محمد رضا بازغی - اصول نگهداری و پرورش گوسفند منوچهر سعادت نوری، صدرالله سیاه منصور 	۱	۲	۱	۱	<p style="text-align: right;">دانش :</p> <ul style="list-style-type: none"> - انواع رنگ طبیعی (گیاهی، حیوانی، معدنی) - انواع رنگ گیاهی (روناس، پوست گردو، برگ مو، پوست انار، بزغنج، نیل، زعفران، توت سیاه، گندل، سماق وسمه، اسپرک، آلبالو و....) - انواع رنگ حیوانی (قرمز دانه) - انواع رنگ معدنی (اکسید آهن ، اکسید سرب) - انواع روش های رنگری طبیعی - انواع مواد تثبیت کننده (دندانه های نباتی و معدنی) - انواع دندانه های نباتی (گیاهان تانن دار، درختان بلوط و سماق) - انواع دندانه های معدنی (زاج، قلع و کروم) - نحوه تثبیت رنگ
				<ul style="list-style-type: none"> - مهارت : - انتخاب رنگ مناسب جهت رنگری - دندانه کردن پشم - رنگری پشم - ثابت کردن رنگ 	

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : - رنگرزی پشم
	جمع	عملی	نظری	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
	نگرش : - دقت در یکنواختی رنگرزی پشم - صرفه جویی در مصرف مواد رنگ زای طبیعی			
	ایمنی و بهداشت : - استفاده از دستکش و ماسک در هنگام رنگرزی			
	توجهات زیست محیطی : - استفاده از فاضلاب های صنعتی جهت پساب			

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : ساخت قالب مخصوص کلاه
	جمع	عملی	نظری	
	۲۸	۲۲	۶	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- متر - قالب مسی - قالب آهنی - قالب رویی - انواع پارچه (نخی کتان کنف) - قیچی - سینی مخصوص - منابع : - جزوه آموزشی				دانش : - روش های تعیین اندازه و سایز کلاه - انواع قالب از نظر جنس : (مس ، روی ، آهن) - روش های تعیین مقدار و اندازه پارچه مورد نیاز برای تهیه قالب - انواع پارچه (نخی ، کتان ، کنف) - روش های بریدن پارچه برای تهیه قالب - روش های شکل بندی صحیح قالب
				مهارت : - انتخاب قالب مخصوص کلاه - تهیه الگو قالب - برش پارچه به شکل کلاه - محاسبه اندازه کلاه - شکل بندی صحیح قالب کلاه
				نگرش : -
				ایمنی و بهداشت : - رعایت نکات ایمنی در هنگام کار با قیچی - استفاده از دستکش در هنگام تهیه قالب های مختلف
				توجهات زیست محیطی :

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان:
	جمع	عملی	نظری	آماده سازی کلاه
	۲۱	۱۶	۵	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
<ul style="list-style-type: none"> - پشم - قالب - آب - صابون - پارچه - قیچی - سینی مخصوص منابع : - جزوه آموزشی - رنگرزی سنتی محمد رضا بازغی - اصول نگهداری و پرورش گوسفند منوچهر سعادت نوری، صدراالله سیاه منصور 			۲	دانش : - روش های مالش پشم به روی قالب - روش های شکل دادن به پشم در حال مالش - مقدار مالش مورد نیاز در تهیه کلاه
			۲	مهارت : - مالش پشم - اضافه کردن آب و صابون به پشم در حال مالش - جایگزین کردن پارچه در جای مناسب در حین مالش پشم - شکل دادن به پشم ها در حین مالش - جداسازی کلاه از قالب
			۱	نگرش : -
		۵		ایمنی و بهداشت : - استفاده از دستکش و ماسک هنگام مالش پشم
		۲		توجهات زیست محیطی : -
		۳		
		۵		
		۱		

استاندارد آموزش
- برکتهی تحلیل آموزش

	زمان آموزش				
	جمع	عملی	نظری		
	۳۰	۲۱	۹		
تجهیزات، ابزار، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط				
<ul style="list-style-type: none"> - اجاق - کبریت - قیچی - آب منابع: - جزوه آموزشی - آموزش هنر قالیبافی، نیرومند 			۳	دانش:	
			۳	- روش های کز دادن به لبه های کلاه بافته شده	
			۳	- روش جدا کردن پارچه از کلاه نمدی	
			۳	- نحوه پرداخت نهایی کلاه نمدی	
				مهارت:	
		۷		- جدا کردن پارچه از کلاه نمدی	
		۷		- کز دادن به لبه کلاه نمدی	
		۷		- قیچی زدن پشم های اضافی	
		نگرش:			
		-			
	ایمنی و بهداشت:				
	- رعایت نکات ایمنی در هنگام قیچی کردن لبه های اضافی				
	توجهات زیست محیطی:				
	قرار دادن اضافات کلاه در کیسه های سر بسته				

– برگه استاندارد تجهیزات

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	دماسنج	جیوه ای	۳ عدد	
۲	دستگاه حلاجی	دستگاه حلاجی سنتی	۳ عدد	
۳	اجاق	اجاق گازی یا نفتی	۳ عدد	
۴	کمان مشته	چوبی	۳ عدد	
۵	کپسول آتش نشانی	۶ کیلویی پودر خشک	۱ عدد	
۶	تخته وایت برد	۱۰۰×۷۰ سانتیمتر	۱ عدد	
۷	جعبه کمک های اولیه	سری کامل	۱ جعبه	
۸	دیگ	(مس یا روی) متوسط	۳ عدد	
۹	قالب	مس یا آهن یا روی	۳ عدد	

توجه :

– تجهیزات برای یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر در نظر گرفته شود .

– برگه استاندارد مواد

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	پشم	پشم خام	۱۵ کیلو	
۲	آب	-	۳۰ لیتر	
۳	پارچه	نخی-کتان-کنف	از هر کدام ۱۵ متر	
۴	صابون	-	۱۵ قالب	
۵	انواع رنگ گیاهی	(روناس-پوست گردو- برگ مو-پوست انار- بزغنج- نیل- زعفران- توت سیاه- گندل- سماق -وسمه-اسپرک-آلبالو و...)	از هر کدام ۱۰۰ گرم	
۶	انواع رنگ جانوری	قرمز دانه	۱۰۰ گرم	
۷	انواع رنگ معدنی	اکسید آهن ، اکسید سرب	از هر کدام ۱۰۰ گرم	
۸	انواع مواد تثبیت کننده	گیاهی - معدنی	از هر کدام ۱۰۰ گرم	
۹	کبریت		۳ بسته	

توجه :

– مواد به ازاء یک نفر و یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر محاسبه شود .

– برگه استاندارد ابزار

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	قیچی	فلزی	۱ عدد	
۲	شانه	شانه فلزی مخصوص که برای حلاجی استفاده می شود	۱ عدد	
۳	تشتک	فلزی یا پلاستیکی	۱ عدد	
۴	زیر انداز	پلاستیکی یا حصیری یا پارچه ای	۱ عدد	
۵	سینی مخصوص	چوبی یا پلاستیکی یا چدنی اندازه متوسط	۱ عدد	
۶	طناب	پلاستیکی	۵متر	
۷	ترکه چوبی	چوب انار یا توت یا زرشک	۱ عدد	
۸	برس	-	۵ عدد	
۹	متر	خیاطی	۵ عدد	

توجه :

- ابزار به ازاء هر سه نفر محاسبه شود .

– منابع و نرم افزار های آموزشی (اصلی مورد استفاده در تدوین و آموزش استاندارد)

ردیف	عنوان منبع یا نرم افزار	مؤلف	مترجم	سال نشر	محل نشر	ناشر یا تولید کننده
۱	رنگرزی سنتی	محمد رضا بازغی	-	۱۳۸۲	تهران	ستایش
۲	اصول نگهداری و پرورش گوسفند	منوچهر سعادت نوری، صدرالله سیاه منصور	-	۱۳۷۴	تهران	نشر
۳	آموزش هنر قالببافی	پوران دخت نیرومند	-	۱۳۷۸	تهران	بازتاب
۴	جزوه تدوین شده در گروه تدوین استاندارد	نسرین محمدحسینی، عبدالعارف شجاعی	-			

فهرست سایت های قابل استفاده در آموزش استاندارد

ردیف	عنوان
1	http://pashminebaft.blogfa.com
2	http://kooshk-mohammadi.blogfa.com
3	http://www.deilamestan.com
4	http://www.zamannews.ir